

Hope and Disappointment

1. בראשית פרק ה כז-כח

וַיְחִי-לִמֶּכֶךְ שְׁתַּיִם וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה וַיֻּלְדַּבּוֹן:

When Lamech had lived 182 years, he begot a son.

וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יַנְחֵמֵנוּ מִמְּעֹשֵׂנוּ וּמֵעֲבֹן יַדֵּינוּ מִן-הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה יְהוָה:

And he named him Noah, saying, "This one will provide us relief from our work and from the toil of our hands, out of the very soil which יהוה placed under a curse."

2. רש"י בראשית פרק ה פסוק כח

(כח) ויולד בן שממנו נבנה העולם:

3. בראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה כה סימן ב

ב [ה, כט] ויקרא את שמו נח לאמר, ר' יוחנן ורבי שמעון בן לקיש רבי יוחנן אמר לא המדרש הוא השם ולא השם הוא המדרש, לא הוה צריך קרא למימר אלא נח זה יניחנו או נחמן זה ינחמנו, אלא בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון השליטו על הכל, הפרה היתה נשמעת לחורש, והתלם נשמע לחורש, כיון שחטא אדם מרדו עליו, הפרה לא היתה נשמעת לחורש, והתלם לא היה נשמע לחורש, כיון שעמד נח נחו, ומנא לן נאמר כאן נייחה ונאמר להלן (ישעות כג) למען ינוח שורך וחמורך מה נייחה שנאמר להלן נייחת שור אף נייחה שנאמר כאן נייחת שור,

ר' שמעון בן לקיש אמר לא השם הוא המדרש, ולא המדרש הוא השם, ולא הוה צריך קרא למימר אלא או נח זה יניחנו או נחמן זה ינחמנו, אלא עד שלא עמד נח היו המים עולים ומציפים אותם בתוך קבריהם ב' פעמים כתיב (עמוס ה) הקורא למי הים כנגד ב' פעמים שהיו המים עולים, ומציפין אותן בתוך קבריהם, א' בשחרית וא' בערבית, הה"ד (תהלים פח) כמו חללים שוכבי קבר שוכבים שלהם חללים היו, כיון שעמד נח נחו, נאמר כאן נייחה ונאמר להלן נייחה (ישעיה נז) יבא שלום ינוחו על משכבותם, מה נייחה האמור להלן נייחת קבר אף נייחה האמורה כאן נייחת קבר.

And he called his name Noach - Rabbi Yochanan and Rabbi Shimon Ben Lakish dispute. Rabbi Yochanan said: "The midrash is not the name, and the name is not the midrash. Rather, the verse only needed to say "Noach, this one will comfort us", or "Nachman, this one will comfort us". Rather, in the hour that the Holy One created Adam HaRishon (the First Human), He made him rule over all, the cow would listen to the plowman and the furrow would listen to the plowman. Since Adam sinned they rebelled against him, the cow would not listen to the plowman and the furrow would not listen to the plowman. When Noach stood/was established, they rested (nachu). And from where do we have this? Here we have the expression of rest (nichah), and there we have the expression of rest: "so that your ox and your donkey will rest (yanuach)" (Ex. 23:12). Just as in that case the expression has to do with the ox resting, so too here. Rabbi Shimeon Ben Lakish said: "The midrash is not the name, and the name is not the midrash. Rather, the verse only needed to say "Noach, this one will comfort us", or "Nachman, this one will comfort us". Rather, until the moment Noach stood the waters would not cease to come up and flood them inside their graves. Twice, as it is written: "Who summons the waters of the sea [and pours them out upon the earth— His name is Ad-nai!]" (Amos 5:8) this is regarding the two times [per day] that the waters come up and flood them inside their graves, once in Shacharit (morning) and once in Arvit (night), since it is written: "[abandoned among the dead,] like corpses lying in the grave [of whom You are mindful no more], and who are cut off from Your care." Their "bodies lying in the grave" were "abandoned corpses" - and when Noach stood up, they found rest. Here we have the expression of rest (nichah), and there we have the expression of rest: "Yet they shall come to peace, they shall have rest on their resting place, [the ones who walked straightforward]." (Isaiah 57:2). Just as in that case the expression has to do with the resting in the grave, so too here. Rabbi Eliezer said: Noach was named after his sacrifice (korban) as it is written: "And Ad-nai smelled the pleasing [hanichoach] odor" (Gen. 8:21). Rabbi Yosi bar Rabbi Chanina said: He was named after the resting of the ark, as it says "and the ark rested [tanach]" (Gen. 8:4). Rabbi Yochanan said: the celestial spheres did not move that entire twelve months. Rabbi Yonatan said to him: they did move, but their movements were not marked. "(So long as the earth endures, seedtime and harvest, cold and heat, summer and winter, day and night) shall not cease" (Gen 8:22) - Rabbi Eliezer and Rabbi Yehoshua dispute. Rabbi Eliezer said: shall not cease, from here [we infer] that they did not cease. And Rabbi Yehoshua: shall not cease, from here [we infer] that they did cease.

4. רש"י בראשית פרק ה פסוק כט

(כט) זה ינחמנו - ינח ממנו את עצבון ידינו, עד שלא בא נח לא היה להם כלי מחרישה והוא הכין להם, והיתה הארץ מוציאה קוצים ודרדרים כשזרעים חטים, מקללתו של אדם הראשון, ובימי נח נחה, וזהו ינחמנו, ינח ממנו. ואם לא תפרשהו כן, אין טעם הלשון נופל על השם, ואתה צריך לקרות שמו מנחם:

5. בראשית פרק ו

(ט) אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צְדִיק תְּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת־הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ־נֹחַ:

(י) וַיֹּולֵד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת:

(יא) וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ חָמָס:

(יב) וַיֹּרא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בֶּשֶׂר אֶת־דְּרָכֹו עַל־הָאָרֶץ:

(יג) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ כָּל־בֶּשֶׂר בָּא לִפְנֵי כִי־מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מִשְׁחִיתֶם אֶת־הָאָרֶץ:

This is the line of Noah.—Noah was a righteous man; he was blameless in his generations; Noah walked with God.—

Noah begot three sons: Shem, Ham, and Japheth.

The earth became corrupt before God; the earth was filled with lawlessness.

When God saw how corrupt the earth was, for all flesh had corrupted its ways on earth,

God said to Noah, "I have decided to put an end to all flesh, for the earth is filled with lawlessness because of them: I am about to destroy them with the earth.

6. אבן עזרא בראשית פרשת נח פרק ו פסוק ט

(ט) אלה תולדות כמו הקורות, כטעם מה ילד יום (משלי כז, א), וכמוהו אלה תולדות יעקב (ברא' לז, ב). איש צדיק במעשיו. תמים בלבו. ותמים. ...וטעם בדורותיו. בדורו בעת המבול, ובדורות שהיו אחריו, כי הוא חיה עד שהיה אברהם בן נ"ח שנה. והסימן הוא ואברהם אבינו בן נ"ח כאשר מת נח:

7. רד"ק בראשית פרשת נח פרק ו פסוק ט

את האלהים התהלך נח - דבק היה בו וכל דרכיו לשמו וזה היה כח גדול משכלו שהתגבר על טבעו, כי הוא היה בדור רשעים וחמסים ולא למד ממעשיהם, ולא התבודד בעבודת האל אלא הוא לבדו:

8. רמב"ן בראשית פרשת נח פרק ו פסוק ט

איש צדיק תמים היה - יזכיר הכתוב שהיה זכאי ושלם בצדקו, להודיע שראוי להנצל מן המבול שאין לו עונש כלל, כי הוא תמים בצדק, כי הצדיק הוא הזכאי בדיון, הפך הרשע, ...

ואחר שאמר שהוא איש צדיק, כי איננו איש חמס ומשחית דרכו כבני דורו החייבים, אמר שהיה מתהלך את השם הנכבד ליראה אותו לבדו, איננו נפתה אחרי הוברי שמים ומנחש ועונן, וכל שכן אחרי עבודה זרה, ואיננו שומע להם כלל, רק בשם לבדו הוא דבק תמיד, והולך בדרך אשר בחר השם, או אשר יורה אותו, כי נביא היה...

9. רד"ק בראשית פרשת נח פרק ו פסוק י

(י) ויולד נח - וכבר הזכיר בניו שהוליד למעלה, אלא זכרם הנה אחר שאמר התהלך נח להורות, כי כמו שהתעסק בעבודת האל כן למד והרגיל את בניו שהוליד לסור מדרכי הרשעים ולעבוד את ה' ולדבקה בו, שאם לא היו כן לא היו נצולים מן המבול, ואף על פי שהוא היה צדיק, כמו שאמר בספר יחזקאל (י"ד י"ו) "והיו שלשת האנשים האלה בתוכה נח דניאל ואיוב" ואמר אם בנים ואם בנות יצילו, והיה נח ניצל עם אשתו לבדה, והם היו משאירים זרע אחר המבול:

10. רש"י הירש בראשית פרשת נח פרק ו פסוק י

(י) נח היה בן חמש מאות שנה, שעה שהוליד בניו. הדורות שקדמו לו וגם בני דורו היו לאבות בגיל מוקדם יותר. קרוב לשער, שנח לא העז עד כה לשאת אשה ולהוליד בניו; הוא לא האמין, שיוכל לבנות בית טהור ולחנך בניו צדיקים ותמימים - בדור של אנשי חמס ומשחיתי דרך. רק עשרים שנה אחרי שנגזר הקץ, - אחרי שאימן את נפשו זה חמש מאות שנה להתהלך עם ה' ללא בית וללא משפחה, - רק אז העז להיות אב לבנים. והכתוב חוזר כאן על שם "נח"; כביכול, ביקש נח לקיים את ייעודו ולהיות ראוי לשם "נח", - ומשום כך עשה את הצעד הזה:

11. נח מול שאר מנהיגי העם

דברים רבה (וילנא) פרשת וזאת הברכה פרשה יא

ד"א נח אמר למשה אני גדול ממך שניצלתי מדור המבול א"ל משה אני נתעליתי יותר ממך אתה הצלת את עצמך ולא היה בך כח להציל את דורך אבל אני הצלתי א"ע והצלתי את דורי כשנחתיבו כלייה בעגל מנין שנאמר (שמות לב) וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו, למה ד"ל שתי ספינות שהיו ביים והיו בתוכן שני קברניטין א' הציל את עצמו ולא הציל את ספינתו ואחד הציל א"ע ואת ספינתו למי היו מקלסין לא לאותו שהציל א"ע ואת ספינתו כך נח לא הציל אלא א"ע אבל משה הציל א"ע ואת דורו הוי ואת עלית על כולנה,

12. רש"י בראשית פרק ו פסוק ט

בדורותיו - יש מרבתינו דורשים אותו לשבח, כל שכן שאלו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק, ואלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכולם:

את האלהים התהלך נח - ובאברהם הוא אומר (יז א) התהלך לפני, (כד מ) אשר התהלכתי לפניו, נח היה צריך סעד לתומכו, אבל אברהם היה מתחזק ומהלך בצדקו מאליו:

13. בראשית פרק יז פסוק א

וַיֵּרָא יְקֻנֹק אֶל-אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי-שְׂדֵי הַתְּהֵלֶךְ לְפָנֶיךָ וְהִיא תְּמִימִים:

14. רמב"ן בראשית פרשת לך לך פרק יז פסוק א

התהלך לפני - ללכת בדרך אשר אורה אותך, כטעם אחרי ה' אלהיכם תלכו ואותו תיראו (דברים יג ה), כי המצוה לאחוז דרכו קודם שיורנו יאמר "התהלך לפני", והבא אחרי הצואה יאמר "אחרי ה' תלכו". והענין בשניהם ללכת אחרי השם, לירא ממנו לבדו, ולעשות מה שיצוה:

15. רש"י הירש בראשית פרק יז פסוק א

התהלך לפני, לא: "התהלך אתי". אילו נאמר "אתי", היה פירושו: השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך. אך הרי הוא אומר "לפני", הוה אומר: שוה את ה' לנגדך תמיד. נמצא פירושו כאן: בכל דרכיך דע את ה', - המציב לכל נברא תכלית ומידה ומעניק חירות רק במסגרת החוק. מה טיבו של אדם, "המתהלך לפני ה'?" הוא דומה באפיו לכל הנבראים, שאל שדי טבע את אפיים. טבעם הוטבע בהם לעד - על כרחם ושלא ברצונם; ואילו אברהם יסגל לו את הטבע הזה - בחירות וברצון חפשי. האופי הזה של מלאכת הבורא איננו אלא: "תמים". "הצור תמים פעלו" - לדעת חז"ל: "הציר", המעצב, הנותן צורה. הוא צר צורה לכל נוצר, ובה קבע לכל נברא מידה ותכלית וגבול; ובעצם הדבר הזה הטביע במלאכתו את אופי התמימות:

16. ילקוט שמעוני תורה פרשת נח רמז נ ד"ה את האלהים התהלך

[רמז נ] את האלהים התהלך נח [נ, ט] רבי יהודה אומר למלך שהיו לו שני בנים אחד גדול ואחד קטן ואמר לקטן הלך עמי ולגדול אמר הלך לפני כך אברהם שהיה כחו יפה התהלך לפני והיה תמים אבל נח שהיה כחו רע את האלהים התהלך נח, ר' נחמיה אומר לאוהבו של מלך שהיה משתקע בטיט הציץ המלך וראה אותו אמר לו עד שאתה משתקע בטיט בוא והלך עמי ה"ה ד"ה את האלהים התהלך נח ולמה אברהם דומה לאוהבו של מלך שראה את המלך מהלך במבואות אפלים והתחיל מאיר לו דרך החלון אמר לו עד שאתה מאיר לי דרך החלון בוא והאר לפני..."

17. Rabbi Sacks Covenant & Conversation

Noah is the classic case of someone who is righteous, but who is not a leader. In a disastrous age, when all has been corrupted, when the world is filled with violence, when even God Himself - in the most poignant line in the whole Torah - "regretted that He had made man on earth, and was pained to His very core," Noah alone justifies God's faith in humanity, the faith that led Him to create humankind in the first place. That is an immense achievement, and nothing should detract from it. Noah is, after all, the man through whom God makes a covenant with all humanity. Noah is to humanity what Abraham is to the Jewish people....So, one way of reading the story of Noah is as an example of lack of leadership. Noah was righteous but not a leader.

He was a good man who had no influence on his environment. There are, to be sure, other ways of reading the story, but this seems to me the most straightforward. If so, then Noah is the third case in a series of failures of responsibility. As we saw last week, Adam and Eve failed to take personal responsibility for their actions ("It wasn't me"). Cain refused to take moral responsibility ("Am I my brother's keeper?"). Noah failed the test of collective responsibility.

This way of interpreting the story, if correct, entails a strong conclusion. We know that Judaism involves collective responsibility, for it teaches *Kol Yisrael arevim ze bazeh* ("All Israel are responsible for one another" *Shavuot 39a*). But it may be that simply being human also involves collective responsibility. Not only are Jews responsible for one another. So are we all, regardless of our faith or religious affiliations...It seems, though, that the Torah sets a high standard for the moral life. It is not enough to be righteous if that means turning our backs on a society that is guilty of wrongdoing. We must take a stand. We must protest. We must register dissent even if the probability of changing minds is small. That is because the moral life is a life we share with others. We are, in some sense, responsible for the society of which we are a part. It is not enough to be good. We must encourage others to be good. There are times when each of us must lead.